

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, 01104 Vilnius,
Tel. (8 5) 203 4696, faks. (8 5) 203 4692, el. p. info@enmin.lt, enmin.lrv.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 302308327

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2023-

Nr.

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO TEIKIMAS

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija pagal kompetenciją parengė ir teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. rugpjūčio 7 d. nutarimo Nr. 829 „Dėl Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projekto tikslas – įgyvendinti Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 21 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1003, Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 15, 16, 17, 21¹, 22 ir 75 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1002, Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 6, 9, 16, 17, 20, 21¹, 22, 22², 23, 31, 39, 41, 41¹, 48², 48³, 48⁴, 49, 58, 59, 67, 71¹, 72, 74 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 20¹, 73² straipsniais įstatymo Nr. XIV-1170, Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 1, 2, 3, 5, 11, 13, 14, 16, 18, 20, 20¹, 21, 22, 23, 26, 29, 49, 50, 55, 56, 57, 63 straipsnių, dvyliktojo skirsnio pavadinimo pakeitimo, 54 straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir Įstatymo papildymo 15¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1001, Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 2, 3, 5, 6, 11, 13, 14, 20¹, 20², 22, 30, 32, 48, 49, 51 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 13¹, 20³ straipsniais įstatymo Nr. XIV-1169 nuostatas.

Nutarimo projektu tvirtinamose Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisyklėse (toliau – Taisyklės) atlikti šie pakeitimai:

1) detalizuota leidimo plėtoti energijos kaupimo pajėgumus, leidimo modernizuoti iš atsinaujinančių išteklių elektros energiją gaminančią elektrinę, hibridinę elektrinę ar elektros energijos gamybos įrenginį, leidimo generuoti elektros energiją iš energijos kaupimo įrenginių išdavimo tvarka ir dokumentai, pateiktini šiems leidimams gauti;

2) patikslinta leidimų išdavimo tvarka, kai su prašymu kreipiasi pelno nesiekiantis juridinis asmuo, siekiantis įgyti atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos (toliau – AIEB) statusą. Nustatyta, kad pelno nesiekiantis juridinis asmuo, siekiantis įgyti AIEB statusą, kartu su prašymu dėl leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus privalės nurodyti siekį įgyti AIEB statusą, o Taisyklėse nurodytus dokumentus galės pateikti ir vėliau, tai yra kartu su prašymu dėl leidimo gaminti elektros energiją. Patikslinimas atliktas atsižvelgiant į tai, kad Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme yra numatyta galimybė statusą įgyti tiek kartu su prašymu dėl leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus, tiek kartu su prašymu dėl leidimo gaminti elektros energiją. Be to, Elektros energetikos įstatymo 39 straipsnio 2¹ dalyje nurodoma, kad skirstomųjų tinklų pralaidumai rezervuojami prioriteto tvarka, AIEB išskiriant kaip vieną iš prioritetinių subjektų. Būtent dėl šios priežasties prašoma siekį nurodyti jau teikiant prašymą dėl leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus;

3) Taisyklių 3 priede įtvirtinama deklaracija dėl atitikties Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20² straipsnio 2 dalyje nustatytiems reikalavimams (toliau – kartu su deklaracija dėl atitikties) ir reglamentuojama, kokius dokumentus pelno nesiekiantis juridinis asmuo privalės pateikti kartu su deklaracija dėl atitikties siekdamas įgyti AIEB

statusą jau turėdamas leidimą plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ir (ar) leidimą gaminti elektros energiją.

4) siekiant operatyvumo keičiant Taisykles ir įgyvendinant įstatymų nuostatas nutarta prašymo išduoti, pakeisti, patikslinti leidimą vykdyti veiklą elektros energetikos sektoriuje, sustabdyti leidimo galiojimą, panaikinti leidimo galiojimo sustabdymą, panaikinti leidimo galiojimą (toliau – prašymas) ir deklaracijos nepriklausomo elektros energijos tiekimo veiklai ar nepriklausomo elektros energijos paklausos telkėjo veiklai vykdyti (toliau – deklaracija) formas įtvirtinti Taisyklių 1 ir 2 prieduose, o ne įgalinti Valstybinę energetikos reguliavimo tarybą (toliau – VERT) tvirtinti minėtas prašymo ir deklaracijos formas. Atsižvelgiant į tai, kad buvo nuspręsta prašymo ir deklaracijos formas įtvirtinti aukštesnės galios teisės akte, VERT, įsigaliojus Nutarimo projektui, privalės koreguoti savo teisės aktus, kuriais buvo patvirtintos prašymo ir deklaracijos formos;

5) Taisyklės papildytos nuostatomis, susijusiomis su leidimų gaminti elektros energiją atsinaujinančius išteklius naudojančiose elektrinėse, įrengtose Lietuvos jūrinėje teritorijoje, ir nustatyta, kokius dokumentus reikia pateikti siekiant gauti šį leidimą bei jo sąsąja su leidimu naudoti Lietuvos Respublikos teritorinės jūros ir (ar) Lietuvos Respublikos išskirtinės ekonominės zonos Baltijos jūroje dalį (dalis) atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai;

6) atlikti redakcinio pobūdžio patikslinimai.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 14 straipsnio 3 dalimi, Nutarimo projektas dėstomas nauja redakcija.

Įvertinant tai, kad Nutarimo projektu įgyvendinami įstatymai, kurių teisinio reguliavimo poveikis buvo įvertintas šių įstatymų projektų aiškinamuosiuose raštuose, ir tai, kad Nutarimo projektu iš esmės nėra keičiamas esamas teisinis reguliavimas, numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas, vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 6 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu, neatliekamas.

Priėmus Nutarimo projektą neigiamų teisinio reguliavimo poveikio pasekmių nenumatoma.

Nutarimo projektu nesiūloma perkelti ar įgyvendinti Europos Sąjungos teisės aktų.

Teikiamas Nutarimo projektas nėra notifikuotinas Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“ reikalavimus.

Nutarimo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo bei Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Nutarimo projekte neįtvirtinamos sąvokos.

Nutarimo projektas 2023 m. sausio 16 d. buvo paskelbtas viešajam derinimui Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje ir išsiųstas išvadoms gauti 18 suinteresuotų subjektų.

Pastabas dėl Nutarimo projekto (TAIS Nr. 23-439) pateikė viešoji įstaiga Energetinių tyrimų agentūra, Elektrą iš saulės gaminančių vartotojų asociacija, Lietuvos atsinaujinančių išteklių energetikos konfederacija, Lietuvos saulės energetikos asociacija, UAB „Green Genius“, AB „Ignitis grupė“, Aplinkos apsaugos agentūra, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija, LITGRID AB, Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija, AB „Energos skirstymo operatorius“, Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija. Nutarimo projektas patikslintas atsižvelgiant į pateiktas pastabas. Pastabos, į kurias neatsižvelgta ar atsižvelgta iš dalies, įvertintos derinimo pažymoje. Nacionalinis visuomenės sveikatos centras prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos pastabų neturėjo, kitos institucijos ar organizacijos pastabų nepateikė.

Atkreiptinas dėmesys, jog atsižvelgiant į Finansų ministerijos pastabą, kurioje nurodoma, kad kartu su Taisyklių projektu turėtų būti keičiamas ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. gruodžio 15 d. nutarimas Nr. 1458 „Dėl Konkrečių valstybės rinkliavos dydžių sąrašo ir Valstybės rinkliavos mokėjimo ir grąžinimo taisyklių patvirtinimo“, papildant valstybės rinkliavos už Elektros energetikos įstatymo 16 straipsnio 1 dalies 6–10 papunkčiuose nurodytų leidimų išdavimą, pakeitimą, patikslinimą dydžiais, Energetikos ministerija artimiausiu metu parengs ir pateiks viešam derinimui šio nutarimo projektą.

Atsižvelgiant į Teisingumo ministerijos pastabą, kad lydinčioje medžiagoje lieka nepagrįsta, dėl kokių priežasčių Taisyklių 3 priedo 5.1 papunktyje nėra reikalavimo, kad pelno nesiekiančio juridinio asmens, siekiančio įgyti AIEB statusą, dalyvis, be kita ko, būtų ir (ar) savivaldybės valdomos įmonės ir įstaigos, kaip tai yra numatyta Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20² straipsnio 2 dalyje, atkreipiamas dėmesys, kad 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją 2 straipsnio 16 dalyje įtvirtinta, jog atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijos akcininkais arba nariais gali būti fiziniai asmenys, labai mažos, mažos ir vidutinės įmonės (toliau – MVI) arba vietos valdžios įstaigos, įskaitant savivaldybes. Vadovaujantis Direktyvos (ES) 2018/2001 nuostatomis, savivaldybės valdomos įmonės ir įstaigos atskirai nėra išskiriamos, todėl Energetikos ministerija, siekdama išsiaiškinti, kokia apimtimi savivaldybės įmonės ir įstaigos galėtų dalyvauti atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos veikloje, kreipėsi į Europos Komisiją ir gavo atsakymą, jog savivaldybės valdomos įmonės iš esmės nepatenka į subjektų, galinčių įgyti energijos bendrijos statusą, sąrašą. Europos Komisijos nuomone, savivaldybės įmonės galėtų būti laikomos MVI, jeigu atitiktų reikalavimus, nustatytus 2003 m. gegužės 6 d. Europos Komisijos rekomendacijų 2003/361 dėl mikroįmonių, mažųjų ir vidutinių įmonių apibrėžimo priedo 3 straipsnio 2 dalyje ir 3 straipsnio 4 dalyje, t. y. jeigu šiose įmonėse vietos valdžios turimas akcijų paketas yra mažesnis nei 25 % arba didesnis tais atvejais, jeigu tai yra savarankiškos vietos valdžios institucijos, kurių metinis biudžetas yra mažesnis nei 10 mln. Eur ir kuriose gyvena mažiau nei 5 000 gyventojų. Savivaldybių įstaigos atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijos veikloje galėtų dalyvauti tuo atveju, jeigu nėra priskiriamos didelėms įmonėms. Keičiant Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymą, šios nuostatos bus patikslintos ir suderintos su Direktyvos (ES) 2018/2001 nuostatomis.

Teisingumo ministerija taip pat pateikė pastabą, kad Energetikos ministerija, vadovaudamasi Vyriausybės darbo reglamentu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 728 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento patvirtinimo“, privalo užtikrinti tinkamą visų pastabų, gautų per Vyriausybės darbo reglamento 27 punkto pirmojoje pastraipoje nustatytą terminą, įvertinimą. Atkreipiamas dėmesys, kad šis terminas baigėsi 2023 m. sausio 30 d., tačiau prieš teikiant Nutarimo projektą Vyriausybei buvo sulauktos ir įvertintos visos pastabos, įskaitant ir tas, kurios buvo pateiktos po Vyriausybės darbo reglamente nustatyto termino.

Atsižvelgiant į Teisingumo ministerijos pastabą, kad lydimojoje medžiagoje lieka nepagrįsti keitimai dėl Taisyklių 9 punkte numatomų sąlygų, kad asmeniui, planuojančiam vykdyti energetikos veiklą Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio 8 dalyje nustatyta tvarka ir sąlygomis, leidimas gaminti elektros energiją išduodamas, jeigu šis asmuo iki leidimo gaminti elektros energiją išdavimo momento sudarys preliminarįsias sutartis dėl ne mažiau kaip 95 procentų elektrinės įrengtosios galios perleidimo gaminantiems vartotojams ir asmenims, siekiantiems tapti gaminančiais vartotojais, ir įsipareigos ne vėliau kaip per 12 mėnesių nuo leidimo gaminti elektros energiją išdavimo dienos ne mažiau kaip 95 procentus elektrinės įrengtosios galios perleisti gaminantiems vartotojams ar asmenims, siekiantiems tapti gaminančiais vartotojais (sudaryti sutartis). Atkreiptinas dėmesys, kad pateiktos nuostatos dėl 95 procentų elektrinės įrengtosios galios rezervavimo ir perleidimo gaminantiems vartotojams ir asmenims, siekiantiems tapti gaminančiais vartotojais, teikiamos atsižvelgiant į galiojančio Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio 8 dalies nuostatas ir į tai, kad nuo 2022 m. liepos 8 d. VERT, išduodama leidimus plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus asmenims, planuojantiems statyti, įrengti ir eksploatuoti gaminančių vartotojų saulės šviesos energijos elektrines, leidimuose

nurodo, jog tokioje elektrinėje gali būti vykdoma tik pagal 20¹ straipsnio 8 dalies nuostatas nurodyta veikla.

Siūloma užtikrinti, kad gamintojų statomos elektrinės, kuriose energetikos veikla – elektros energijos gamyba – bus vykdoma pagal Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio 8 dalies nuostatas, ne mažiau kaip 95 proc. apimtimi būtų perleistos gaminantiems vartotojams ne vėliau kaip per 12 mėnesių nuo leidimo gaminti elektros energiją išdavimo dienos. 12 mėnesių terminas siejamas su valstybės teikiamu finansavimu buitiniams vartotojams, planuojantiems įsigyti saulės šviesos energijos elektrinės dalį su valstybės teikiama subsidija. Siūlymas teikiamas atsižvelgiant ir į galiojančio Elektros energetikos įstatymo 31 straipsnio 2¹ dalies ir 39 straipsnio 2¹ dalies nuostatas, nustatančias nutolusiems gaminantiems vartotojams prioritetą tinklų pralaidumų rezervavimo atžvilgiu, ir siekiant užtikrinti sąžiningumą, ir išvengti galimo asmenų piktnaudžiavimo, kai leidimai veiklai elektros energetikos sektoriuje yra išduoti vykdyti veiklą pagal Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio 8 dalies nuostatas, t. y. gaminančių vartotojų, elektrinių statyba, įrengimas ir eksploatavimas, o elektrinėje būtų vykdoma su gaminančių vartotojų elektros energijos poreikių tenkinimu nesusijusi komercinė elektros energijos gamybos veikla su siekiu ją parduoti, taip pažeidžiant Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 13 straipsnio 10 dalies nuostatas dėl saulės šviesos energijos elektrinių, kurios naudojamos komerciniais tikslais, suminės 2 GW įrengtos galios ribojimų.

Energetikos ministerija darbo tvarka susiderino Teisingumo ministerijos pateiktą pastabą dėl Taisyklių 23.1 papunktyje nurodyto statybos užbaigimo akto, kuris turėtų būti pateikiamas, siekiant gauti leidimą. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 12 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad dokumentų ir informacijos, reikalingų administraciniam sprendimui priimti, reikalavimas iš asmenų turi būti teisėtas ir motyvuotas. Nagrinėjamu atveju, toks reikalavimas yra pagrįstas, kadangi VERT neturi prieigos prie informacinės sistemos, kurioje talpinami statybos užbaigimo aktai/deklaracijos.

Nutarimo projektas skelbiamas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS).

Nutarimo projektą parengė Energetikos ministerijos Tvarios energetikos politikos grupė (vadovė Lina Sveklaitė, tel. 8 602 46 479, el. p. lina.sveklaite@enmin.lt), tiesioginiai rengėjai – patarėja Jevgenija Jankevič, tel. 8 602 47 359, el. p. jevgenija.jankevic@enmin.lt (leidimai modernizuoti elektrines), vyriausiasis specialistas Sergej Garbar, tel. 8 602 46 324, el. p. sergej.garbar@enmin.lt (hibridinės elektrinės), vyriausioji specialistė Brigita Balčiūnaitė, tel. 8 656 76 511, el. p. brigita.balciunaite@enmin.lt (leidimai AIEB), Energetikos konkurencingumo grupės vyresnioji patarėja Elena Mačiulaitytė, tel. 8 602 46 369, el. p. elena.maciulaityte@enmin.lt (leidimai energijos kaupimo įrenginiams).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 30 lapų;
2. Derinimo pažyma, 25 lapai.

Energetikos ministras

Dainius Kreivys

J. Jankevič, tel. 8 602 47 359, el. p. jevgenija.jankevic@enmin.lt
B. Balčiūnaitė, tel. 8 656 76 511, el. p. brigita.balciunaite@enmin.lt
S. Garbar, tel. 8 602 46 324, el. p. sergej.garbar@enmin.lt